

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради
Кропивницького музичного
фахового коледжу
(протокол № 1 від 31.08.2020 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Кропивницького
музичного фахового коледжу
від 01.09.2020 р. №32

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у Кропивницькому музичному фаховому коледжі

I.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у Кропивницькому музичному фаховому коледжі (далі - Положення) регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) і розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу», Статуту Кропивницького музичного фахового коледжу (далі – коледж).

1.2. Основною метою організації роботи щодо запобігання та протидії випадкам булінгу (цькуванню) в коледжі є забезпечення створення безпечного освітнього середовища.

1.3. Головними завданнями щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) є:

- підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;

- навчання ефективним формам спілкування;

- корекція поведінкових деструкцій;

- навчання стратегіям конструктивного вирішення конфліктних ситуацій;

- розвиток адекватного рівня самооцінки;

- формування навичок саморегуляції поведінки;

- розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема: розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших.

II. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

У цьому Положенні застосовано терміни в наступних значеннях:

Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Кривдник - особа, яка вчинила насильство у будь-якій формі.

Потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, щодо якої було вчинено булінг (цькування).

Спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування).

Сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Економічний булінг (насильство) - форма булінгу, що включає умисне позбавлення їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні необхідних послуг, примушування до безоплатної праці, інші правопорушення економічного характеру.

Психологічний булінг (насильство) - форма булінгу, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи.

Сексуальний булінг (насильство) - форма булінгу, дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах освітнього, трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

Фізичний булінг (насильство) - форма булінгу, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Кібербулінг (насильство) - форма булінгу, що вчиняється за допомогою електронних засобів комунікації.

Протидія булінгу (насильству) - система заходів, що здійснюються керівництвом ЗВО, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на припинення насильства, надання допомоги та захисту Постраждалій особі, а також на належне розслідування випадків насильства.

III. ОЗНАКИ БУЛІНГУ

3.1. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

- дії кривдника, наслідком яких є заподіяння жертві булінгу психічної та/або фізичної шкоди (словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, образи, жарти, поширення образливих чуток;

- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, штовхання, шипання, кусання, завдання ударів; інші правопорушення насильницького характеру).

3.3. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) студента коледжу є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, неврівноважена поведінка;

- агресивність, напади люті, схильність до аутоагресії (самоушкодження) насильства;

- зниження когнітивних функцій та здатності до навчання;

- відлюдкуватість, уникнення спілкування, занижена самооцінка, наявність почуття провини;

- поява швидкої втомлюваності, демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;

- депресивні стани, суїцидальні прояви;

- явні фізичні ушкодження та намагання приховати травми та обставини їх отримання, ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);

- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;

- наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей;

- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися.

IV. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)

4.1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в коледжі має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

- виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;

- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

4.2. Запобігання булінгу передбачає роботу за такими напрямками:

- ознайомлення викладацького складу коледжу з особливостями прояву та ознаками булінгу у різних його формах;

- просвітницька роботи психологічної служби та класних керівників коледжу серед студентської молоді щодо попередження насильства з використанням основних форм роботи, а саме: психологічних консультацій, тренінгів, міні-лекцій, круглих столів, бесід, диспутів, кінолекторіїв, організації акцій, виступів провідних спеціалістів у системі профілактичної роботи щодо подолання різноманітних форм агресивної поведінки;

- профілактична робота психологічної служби та класних керівників коледжу серед студентської молоді як своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі, попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової і соціальної нетерпимості, аморальному способу життя та ін.;

- формування правосвідомості і правової поведінки студентів, відповідальності за своє життя, розвиток активності, самостійності, творчості, створення умов для самореалізації особистості;

- формування у викладачів та батьків навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці дітей з метою формування умінь виокремлювати існуючу проблему;

- створення в коледжі умов недопущення булінгу та відповідного середовища для профілактики та боротьби з негативними соціально-педагогічними наслідками цього явища.

4.3. Протидії булінгу передбачають роботу за такими напрямками:

- діагностика – соціальне і психологічне вивчення студентів, викладачів і співробітників, груп і колективів, моніторинг соціальних процесів та психічного розвитку окремих студентів, визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання та взаємини в колективі;

- корекція (психотерапія) – здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки, психосоматичних станів у жертв боулінгу.

- реабілітація – надання психолого-педагогічної і соціальної допомоги студентам, які перебувають у кризовій життєвій ситуації, з метою адаптації їх до умов навчання в коледжі та соціального середовища.

4.4. З метою здійснення запобігання та протидії булінгу (цькуванню) на учасників освітнього процесу покладаються такі обов'язки:

4.4.1. Директор коледжу:

- сприяє здоровому способу життя студентів та працівників коледжу;
- забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування);

- розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в коледжі;

- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) в коледжі та приймає рішення про проведення розслідування;

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психологічних

послуг, студентам, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

4.3.Соціальний педагог:

- сприяє формуванню у студентів відповідальної поведінки, культури здорового способу життя, збереженню репродуктивного здоров'я;
- сприяє попередженню конфліктних ситуацій, що виникають під час освітнього процесу;
- здійснює розробку та проведення профілактичних , інформаційних заходів з метою захисту прав і свобод, формування у дітей ціннісних життєвих навичок та моделей поведінки;
- інформує учасників освітнього процесу щодо контактних даних національної поліції, психологів, медиків, «гарячих ліній», куди вони можуть звертатися , якщо вони стали жертвами або свідками булінгу;
- бере участь у наданні допомоги постраждалим від насильства та іншим сторонам булінгу;
- сприяє захисту прав здобувачів освіти від будь-яких видів і форм насильства.

4.4.Практичний психолог:

- здійснює реалізацію розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм;
- сприяє формуванню у студентів відповідальної та безпечної поведінки в ситуаціях ризику, навичок здорового способу життя;
- сприяє попередженню будь-яких видів і форм насильства та конфліктів серед здобувачів освіти;
- здійснює роботу з постраждалими від насильства дітьми;
- формує небайдуже ставлення студентів до постраждалих дітей.

4.5.Педагогічні працівники, класні керівники та інші особи, які залучаються до освітнього процесу зобов'язані:

- сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;
- захищати здобувачів освіти під час навчального процесу від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою;
- повідомляти керівництво коледжу про факти булінгу (цькування) стосовно студентів, педагогічних працівників та інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про яку отримали від інших;
- вживати невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу.

V. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ КОЛЕДЖУ НА ВІЯВЛЕНІ ФАКТИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

5.1. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно іншої особи, керівництво коледжу.

У коледжі заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає директор.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі на електронну пошту коледжу.

5.2. Директор коледжу у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

- невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє підрозділ Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників, неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

- за потреби викликає бригаду екстреної медичної допомоги для надання медичної допомоги;

- повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

- повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

- скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) коледжу не пізніше трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

5.3. Склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) затверджується директором коледжу.

Комісію очолює директор коледжу. До складу Комісії входять заступник директора з навчальної роботи (заступник голови комісії), завідувач відділення, інші педагогічні працівники, юрисконсульт, соціальний педагог, психолог (секретар комісії).

До участі в засіданні Комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

5.4. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні Комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.

5.5. Строк розгляду Комісією заяви про випадок булінгу (цькування) в коледжі та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення директором коледжу.